

Az „adott szó”

Lapunk február 19-i számában vezetőhelyen a családi erkölcs visszaállításáról és megóvásáról szoltam néhány, talán kemény, de igaz szót.

Adja a magyarok Istene, hogy ne legyen elhangzott szavam, pusztán kiáltott hiábavaló szó.

A nemzeti társadalmak szétbomlásztására, az erkölcs ellen indított és évtizedek óta folyó kemény és makacs harc természetesen nem csupán a családi erkölcs ellen vívta eredményes harcát, hanem az egészséges erkölcsi felfogást az élet minden vonalán, minden vonatkozásban lezüllesztette.

Vegyük sorra az erkölcs fogalmának különböző meghatározásait. A keresztény erkölcs tan Istent akarata tekinteti feltétlenül kötelező erkölcsi törvénynek. Minden olyan akarat, vagy cselekedet, mely más erkölcsi alapon álló egyén megbotránkoztatásával, vagy megkárosításával jár, erkölcstelen.

Más felfogás szerint az erkölcsi parancsok azok, melyeket valamely közösség, valamely időben magára nézve kötelezőnek ismer el.

Az erkölcs írott és íratlan törvényei sok változáson estek ugyan át, de azt jogosan ismerhetjük el, hogy azok az erkölcsi törvények és parancsok, melyek a köz javát szolgálják, minden időben érvényesek. Azok az akaratok és cselekedetek pedig, melyek a közösséget szellemiekben, vagy anyagiakban megkárosítják, erkölcstelenek.

A magyar életben, a magyar múltban sokszor találkoztunk az „adott szó”, „az adott szó szentsége” fogalmakkal.

Ma már a legtöbb fülnek idegenül hangzik, nem igen érti vagy legalább is gondolkodnia kell, hogy teljes értelmét felfogja. Annyira idegen hatások és befolyások alatt élünk, hogy az ősi magyar „adott szó” fogalmát is elfelejtettük, mint ahogy elvesztettük nagyon sok vonatkozásban a kapcsolatot ősi, szigorú erkölcsünkkel.

„Adott szó”

Azt jelentette, hogy a szóval ígért kötelezettség be nem tartása a teljes erkölcsi megsemmisülést vonta maga után. Az „adott szó” és aki adta az egy volt. Ha az adott szó elveszett, vele vesztett erkölcsileg az is, aki adta. Becsületvesztett lett. A társadalom kiközösítette.

Mikor az „adott szó”-nak még súlya volt, nem voltak könnyelmű

ígérek, kevesebb volt a felelőtlen fecsegés, mert a szó kötelezett.

Esküt leginkább csak közügyekkel kapcsolatban tettek, azt is azért, mert az esküvel az esküszó előre jogot adott arra, hogy esküjének megszegése esetén a megtorlást saját beleegyezése alapján érhesse el.

Ahogy megismertük az idegenek könnyebb erkölcsi felfogását, a gyengébb lelkű, magyar öntudat nélkül élő magyarok szívesen és könnyen felcserélték lazább erkölcsi felfogással az ősi erkölcsöt, mert az szigorú és kemény volt, mert az többre kötelezett. Különösen erős romlást okozott az idegenekkel kötött házasság, ahol a lazább erkölcs belekerült a családba. Itt már a családban az állandóan szem előtt álló példa is romlott.

A kimondott szó kötelező ereje az idegen hatások alatt lazult ugyan, de ereje még volt, amíg az erkölcsromboló irányzat e maradék erőnek kiirtásához is hozzá nem fogott kipróbált fegyvereivel, a gunnyal, az ellenkező erkölcsi felfogásra valló példák mutogatásával, sajtójával, művészetével, szóval mindazokkal a fegyverekkel és módszerekkel, amivel a családi erkölcsöt is lezüllesztette.

Régen halálos súlya volt az „adott szó”-nak.

Régen, nagyon ritkán, csak komoly, nagy horderejű ügyben esküdtek, ma minden hiábavalóságra esküdöznek.

Valamikor ismeretlen volt a „becsület-szó”. Ez már újabb „vivmány”. Az „adott szó” egyenlő volt a becsülettel, nem volt szükség a becsület, külön emelgetésére.

Ma az eskü, az írás, a becsület szó együttesen nem ér annyit mint a régi adott szó,

Fussunk végig gondolatban megegyeszer az elmondottakon.

Rá kell döbbernünk a szörnyű erkölcsi rombolásra, amit az idegen szellemiség végzett közöttünk. Ma már abba a szomorú helyzetbe süllyedtünk, hogy lassan senki sem hihet senkinek semmit.

Mennyivel könnyebb és egyszerűbb volna az élet, ha bizhatnánk egymásban, eskü nélkül, becsület szó nélkül, írás nélkül, — csupán a kimondott szó alapján.

A kimondott szó becsületének visszaállítása szintén csak társadalmi úton érhető el.

A becsületes gondolkodás

magyarok fogják meg őszintén egymás kezét és fogadjanak harcot a szavukat be nem tartó emberek ellen.

Ne maradjon be nem tartott szó szemrehányás nélkül, ha kell kigunyolás, kipellengérezés nélkül. Ha mindez nem segít, szakítsuk meg, ha kell, az ilyen emberrel az érintkezést, hisz valamikor az adott

szó be nem tartásával elveszett a becsület is,

A társadalmi akció nem azt jelenti, hogy máról-holnapra megváltoztatjuk az egész országot, de annyit biztosan jelent, hogy kisebb köreinkben a rombolás munkáját legalább is megállítjuk.

Korbács.

Magyar háboru

A múlt héten bekövetkezett, váratlanul látszó rendszerváltozás, valójában szükségszerű következménye a világháboru helyzet alakulásának s az elaltatott nemzeti gerinceség felébresztésének, szabatosabban felébresztésének örömdetes ténye.

Valljuk be őszintén, hogy a tavalyi súlyos küzdelmek lezajlása óta rózsás békeálmokba ringatóztunk. Nem akartuk tudomásul venni, hogy körülöttünk lángtengerben ég egész Európa. Azt hittük, hogy a lehetőségből csoda születik s a mindenfelé lobogó tüzvésztlől körülvevő szikramentes maradványok haza portája.

Azonban helyesbítünk. Nem a magyarság zöme gondolkozott és érzett így könnyűvérű hangulatban, csupán az értelmetlenül jószándéku hiszékenyek a felső vezető körökben s a tetszetős érvekkel mákonyozott töredékek a társadalom minden osztályából. A nemzet tulnyomó többsége rögtön megsejtenette, hogy nincs rendjén ez az állapot. A kétkezes ketősjárás, sőt háromszínű kacsinthatás, mikor szomszédaink legalább hivatalosan, nyílt úton haladnak jobb, vagy bal irányban. Mi pedig se hideg, se meleg magatartásunkkal, lágyamatag viselkedésünkkel ideig-óráig megmenekültünk ugyan eddig a véraldozattól, de mindenáron való bekezdésünket megse kora ázta siker.

Beszéjünk nyíltan. Moszkva továbbra is ellenséges gyűlölettel tekintett a keresztény és nemzeti Magyarországra. London rideg utálkozással szemlélte a bonyolult ingadozásunkat. Német szövetségeseink pedig fokozódó gyanakvással figyelték ellenségeink lélekmergező s idegsorvasztó tevékenységét, mely az eszelős Károlyi uralom megismétlődésével fenyegetett.

A történelem tavasza gyakran hozott már meg e fordulatokat, sor-döntő eseményeket. Ezidén is megismételte önmagát. A határainkhoz pusztító hőmpölygő aradat megrázó hatásának eredménye nem lehetett más, mint az iszonyatos változatra ébredés. A haza, mint már oly gyakran a múltban, megint végveszélyben van.

Élet-halálharcot vívó szövetségeseinkhez ezért társultunk teljes erőfeszítéssel, mert bagoványos hivatásunk kötelez az újabb barbár roham fentartóztatására is a Kárpátok védőfalánál s azon túl is! De még inkább az a józan felismerés, hogy a Mohi pusztán... Mohács... Világos

lett azzá. Vannak azonban helységek, melyek hivatalosan ma sem városok, vagy ma már nem városok, mégis megeremlik ezt a nevet. Multjuk, arculatuk és polgáraik miatt.

Ami kis városunk.

Írta: Csomor Ernő.

Ezen a címen fut, az egyik budapesti színházban, egy darab... Én most, nem arról a kis városról akarok beszélni, amelyik abban a darabban szerepel, hanem a mienkről. Erről, amelyik itt terül el, a zeg-zugos völgyekben.

Ha térképére nézel, máris láthatod, hogy nem régen viselheti a „város” nevet. A város szó a vár szóból képződik. A város pedig a várból. Legalább is, egy falakkal megerősített helyet jelent eredetében. A körülkerítetttség megkívánja a tömörséget. Elvégre nem lehet a fél világot fallal körülvenni. Minden nagymultu városnak, van egy központi része, mely az ellenséggel szemben, védhető volt meg erősítve s veszedelem idején, a peremlakosság utolsó mentővára volt.

A mi keskeny völgyünkben, ilyen központi városrész nem alakulhatott. A környező hegyek, majdnem összeérnek, mégis nem volt egyik sem várszerűen megerősítve. Salgó és Baglyasvár vára, nem azt a célt szolgálta, hogy az ősi Tarján őrtornya legyen. A környék sok vára, hol kényuri öncéuság, hol az Alföld peremének láncszerű védelmét szolgálta.

Nem azt fejtgetjük, hogy tényleg és közigazgatásilag nem város a „mi kis városunk”. Közismert tény, hogy 1922 ben

Mit mondjunk a mienkről? Kettőt mondatunk. A mi kis városunk gyárváros és barakváros. Ez a két tény, ranyomja bélyegét erősen. Menj csak föl a Kalvaria keresztjéhez s nézz le onnan. Kékes füst-réteg fatyla takar be, lesz sejtelmessé mindent. Házakat, embereket.

Városunk iparváros. Ez a tény, a városi jellegét hangsúlyozza. A városokat az iparosság és a kereskedők tették várossá. Ezek a polgárok, A város vezetőjét is ezért hívják polgármesternek. Régi világban a polgárok közül is választottak. A városokban tehát az ipar és kereskedelem vezető szerepet harcolt ki magának. Ez az ipar, főképe a kis ipar volt. Gondoljunk csak a céhek korára. Milyen tekintélye volt egy-egy iparos céheknek? Nálunk a nagyipar szerekte meg magának ezt a tekintélyt. Márkás tájani készítmények országosan ismertek Barmennyire is büszke lehet erre a város, valahogy nem az egyéni ügyesség terméke az, amit a gyár alkot.

Közismert dolog, hogy a kisipar remekének nagyobb becsévanazemberek szemeiben, mint a „gyári portékának.” A gyári áru nincs rajta egy régi iparos céh, vagy család keze vonása. Csak a gyárnak ad öntudatot, tekintélyt, de nem az egyes embernek. Városunknak nincs olyan terméke, mely kisipari készítmény s országos

ismétlődik meg számunkra, ha az előző-
lést szövetségeseink oldalán megakadá-
lyozni nem bírjuk.

Csak részben elszomorító, hogy a
nemzet lelke e válságban se egészen egy-
pétes. De mivel jól tudjuk, kiket dűhit
ez a pa fordulás, nem aggodalmaskodunk.
A jelenk óvataskodókön kívül, akik
egyébként jelentéktelen számúak, azok
dűlnak fűlnak, akiket legfeljebb a magyar
nyelv használata köt a hazához, de a
nemzetköziség elavult mētelynek meg-
szállottjai, vagy nem is a fajtánkhoz tar-
tózók!

Ez a csekély réteg, hála Istennek,
nem befolyásolhatja a lidércnyomástól
szabadult derék magyar népünk talpraál-
lását, mely reádöbbsent végre történelmi
elbivalottságára, hogy minden idők leg-
szőnyűsegebb háborújának végső tu-
sájába be kell kapcsolódnának, mert a tét-
lenség végpusztulásba sodorná, míg a győ-
zelem elvitathatatlan jogaink érvényesülést

a nagy magyar élet kibontakozását hoz-
hatja meg!

A hajdani szabadságharcok mámo-
ros hevűetére, tüzes szónoklatokra ma
nincs szükség. A haza hív s komoly el-
szántsággal kell engedelmeskedni a pa-
rancsnek, mert nem vagyunk többé érdek-
telen felek, kényelmes páholyban ülők.

Ez már magyar haboru is, amelyet
közönyös flegmával tovább nem kísérhe-
tünk. Nemuljanak el tehát a kételkedő
kicsinybírék, az új fordulatot épés rel-
teggel bírálógatók, a lengyei és finn pelda
ellenére is javíthatatlan angolszász raion-
gók, a szovjet „áldásait” titkon várók.
Ezután a tettek következnek üres és go-
nosz fecsegések helyett. De ezeket az
igazság szellemében végzik majd a csata-
tereken hadseregűnk magyar névre méltó
katonái a régi dicső haza feltámadásáért,
milliók töretlen bizalmától s imáitól ki-
sérvel...

Molnár Gyula

Gazdasági tanfolyam záróvizsgája Somoskőújfalun.

Ünnepélyes keretek között zárult
le a Somoskőújfalu községben megren-
dezett három hónapos téli gazdasági tan-
folyam, amelyen a község 30 gazdája vett
részt és nyerte el az ezüst kasszos gaz-
dákat megillető bizonyítványt és jelvényt.

A záróvizsga ünnepi istentisztelettel
kezdődött, amelyen Upponyi József pápai
kamarás megemlékezett a magyar földmí-
ves hivatásáról és azokról a természetáta
kapcsolatokról, amelyek a gazdát a Te
remítő Istenhez fűzik.

Az iskola tantermében megtartott
záróvizsgán a Magyar Hiszekegy élének-
lése után Zupkó Elemér j. m. kir. gazda-
sági felügyelő, mint a téli mezőgazda-
sági tanfolyam vezetője és lelkes meg-
szervezője üdvözölte a megjelenteket,
majd dr. Mattyasovszky Kamill járási fő-
szolgabíró, miniszteri vizsgabiztos ün-
nepi beszédben rámutatott a mezőgazdasági
tanfolyamok szükségességére, céljaira, pár-
huzamot vont az ipari és mezőgazdasági
termelés között s vázolta a kialakuló új
Európában a magyar mezőgazdaságra há-
ruló és váró fontos feladatokat.

A vizsgabiztos ezután levezette a zá-
róvizsgát, amelyen a hallgatók meglepő
szaktudásról, példás szorgalomról tettek
bizonyosságot.

A záróvizsga keretében az önképző-
gazdakör ülésén értékes fe olvasásokat
tartottak vitéz Csáktornyai Béla elnök,
Princz Ferenc gazdasági előjáró és Angyal
Urbán gazda.

A sikeres záróvizsga befejezése után
az elnök főszolgabíró kiosztotta a vég-
zett növendékek bizonyítványait és a ju-
talmakat, míg az ezüstkalászos jelvények
feltűzését dr. Krepuska Istvánné, egye-
temi tanár neje, volt szíves elvállalni.

A lélekemelő, kedves és bensőséges
záróvizsgai ünnepély az elnök vizsga-
biztos zárószavával és a Himnusz elé-
neklésével ért véget.

A tanfolyam megszervezés és
felelősségteljes munkáját Zupkó Elemér m.
kir. gazdasági felügyelő végezte sok kö-
rültekintéssel és fáradozással, a tanfo-
lyam előadói tisztségeit pedig dr. Szécsé-
nyi László j. m. kir. állatorvos, Huszák
Károly főjegyző, Gedeon Ödön igazgató-
tanító és Jakab Emil tanító vállalták és
látták el kiváló eredménnyel.

nevű lenne. A mi kis városunk gyárváros.

A gyár tömeget foglalkoztat. A tö-
megek fogyasztanak s természetesen fő-
lőndül a kereskedelem. Emlegetik az
öreg, hogy régen, Inaszó hatalmas telep-
ben, nagyvásárok is tartattak. A nagy
tömeg mindent megemész és fölvesz. A
portékának nem kell cégér és kínálat.
Elviszik anélkül is. Közismert dolog, hogy
nálunk minden elfogy. Piacon és üzletek-
ben. Kínálni sem kell, úgy is viszik (Nem
csak a mostani nehéz háborus időkre
gondolunk) Nézz végig a Fő utca kira-
katain. Ritkán és kevés szép, művészi
kirakatot látsz és láttál a multiban is. Ez
is egy olyan tény, amely a városiasság
ellen szól. Itt azt tartják, nem a kirakat
a fontos, hanem ami az üzletben belül van.

Kevés az egyéniségűnk. A kisipar
egyénséget ad. A gyáripár uniformizál.
A kisipar remeket készít. A gyáripár tö-
megcikket. A kisipar várost fejleszt. A
gyáripár telepet

A mi kis városunk „barakváros”.
Nem akar ez sértés lenni. A tények meg-
állapítása csupán. Szabó Zoltán könyvé, a
Cifra nyomorúság, azt mondja, hogy Sal-
gótarján központja a periferiakön van.
Magyarul azt jelenti, hogy a központi
rész nélkülöző városban, dominálnak a
telepek. A telepeket pedig az jellemzi,
hogy ott, főképp barak építkezés folyik.
Egyezőval nem örökre építik a házakat
és épületeket. Csak egy időre. Addig,
míg a gyár és üzem érdekei meghívják.
Gondoljunk a már említett Inaszó
telepre, mely valamikor egész város volt.
Ma csak néhány ház az egész. Hová tűnt?

A fekete gyémánt elfogyott s megszünt a
hatalmas telep is. Csak emléke él. Barak-
város volt. Hány ilyen hely van itt a
közben? S hány olyan, amelynek ez
lesz a sorsa? Részben, vagy egészben. A
várossal összenőtt némelyik telep is csak
barak telep. Sorsa vagy a lebontás, vagy
az, hogy mint ilyen átme gy magántulaj-
donba s meg marad barakváros jellege. Ha
ugyan a város nevet megérdemli? Nem
hiába mondják ezen terület lakói, ha be-
jönnek valamiért a piacra: Megyek a vá-
rosba! Ez a kifejezés a mellett szól, mintha
mégis lenne városias város... Ugy van.
Csak meg kell keresni, mely területen
gyökerezik a multba mélyen az élet. Azt
a részt kell minden erővel konzerválni és
széppé tenni. Ez már a városfejlesztés
művészi feladata közé tartozik. Nem sza-
bad hagyni, hogy a város szíve is barak
város jelegget öltö. Mindazt ami szép
és régi, meg kell menteni. Bele kell ka-
pazkodni, mint fogódzóba, nehogy első
pörje a város leket, az „üzleti” és „gya-
korlati” szempont.

Városunkban ép a gyárak és a bányá
miatt lüktet az élet. Addig kell megse-
pülnie, míg módunk van hozzá. Többen
foglalkoztak már azzal a gondolattal, mi
les, ha a barakok másfelé vándorolnak?
Ha ez tényleg valaha bekövetkezne, ma-
radjon itt egy városias város s ne csak
utcaink alatt a mélyben kongó üregek
Szénűnk és áramunk, üvegűnk és őnt-
vényeink ne csak egy országot boldogítsa-
nak, hanem teremtsék meg a városias
Salgótarjánt. Teremtsék meg a szép Salgó-
tarjánt, hogy igazán „város” legyen a mi
kis városunk.

A záróvizsgán Somoskőújfalu köz-
ség kö önsége és a környékbeli birtoko-
sok és gazdák vettek részt jelentős szá-
mal.

A tanfolyamot a következő gazdák
végezték el és nyerték el az ezüstkalá-
s és jelvényt: Angyal Antal, Angyal Béla
Urbán. Angyal József pilisi, Angyal Jo-
zsef gazsi, Angyal József szamek, Angyal
József Urbán, Angyal Urbán, Balázs Gé-
za, Balázs Gyula, Balázs József, Balázs
Pál, Bodor Mihály, Bozenta J zsef, Czi-
kora Imre, vitéz Csáktornyai Béla, Kad-
lót István, Kiss László, Molnár Barnabás
deme, Molnár Barnabás jankóber, Mol-
nár József, Molnár Mátyás, Princz József,
Princz Ferenc, Princ István, Princ Pál,
id. Szabó József, ifj. Szabó József, Szabo
Mihály, vitéz Sziklai István és id. Telek
István.

Hírek és különféle

Április 1.

Nem tudom, miért éppen április el-
seje az a nap az év háromszázhatvanöt
napja közül, amely egyértelmű a pajzán
ugrással, a bolondos tréfákkal. Talán
csak a lexikont kellene felapozni, hogy
megtudjuk, honnan ered április első na-
pának ez a korántsem hízelt megkülön-
bőztetése a többi napoktól, de fontos
volna-e ez az oknyomozó kutatás, külö-
nösen manapság, amikor sokkal nagyobb
rejtélyek hasztalanul várnak megfejtésre?
Sokkal okosabb, ha beletörődünk a meg-
nem változtatható ténybe: április elseje a
bolondságok napja, ami persze nem je-
lenti azt, mintha a többi nap kizárólagó-
sán a bölcsessége volna... Hiszen ha ezt
jelentené, akkor április elsején nem „dől-
nének be” olyan könnyen mindenféle
ugrással, mert háromszázhatvannégy
napos bölcsességgel a hátunk mögött,
igen jól meg tudnánk különböztetni a
tréfát a komolyságtól és a hihetlenn a
hihetőtől. Dehát — sajnos — nem így
van és az április elseje megrögzött tré-
facsináló, finom emberismerettel, már rég-
óta kitapasztalták, hogy az emberek, ál-
talában, sokkal jobban hisznek abban,
ami hihetetlen, mint ami hihető, sokkal
könnyebben elfogadják a valószínűtlent,
mint azt, ami valószínű.

Nem is azért hoztuk fel ezt a dá-
tumot emlékeztetőül, mintha feltételez-
nénk, hogy még a mai időkben is akad-
na valaki, aki áprilisi tréfákon törné a
fejét, amikor van elég más törni valója
és amikor a haboru és az élet ugyszól-
ván mindennap „megtréfál” mindnyájun-
kat, kivétel nélkül. Jellemző azonban,
hogy az ember mindig valami főnyer-
eményt az élettől és sohasem fogja meg-
tanulni, hogy az élet főnyereményeit több-
nyire azoknak huzzák ki, akiknek nincs
sorsiegyűk. Ezért ugrunk be oly könny-
nyen a csodáknak, bár — sajnos — nem
éppen csak április elsején. Ma már ugy
állunk a csodákkal, a csodálkozni való-
kkal s csak nagy ritkán a tréfákkal, hogy
az évnek sok-sok, különböző nap-
jain megnézzük a naptárt, nincse mégis
április elseje s az a hiedelműnk, hogy
ennek a dátumnak ilyen tulságos elsa-
po odása öli ki nemcsak az áprilisi tré-
fát, hanem a kedélyűnket is...

—y—n.

A nyári időszámítás április
3-án, hétfőn reggel 2 órákor lép
életbe, amikor az órákat 60 per-
cel előreigazítják.

Esküvő. Éltés Sándorné szűl. borsai
Oáh Anna állami tanfőnő és Balkay
Árpád főhadnagy március hó 23 án tar-
tották esküvőjüket a losonci ref. templomban.

Primitia. Március 25 én, Gyümölcs-
oltó Boldogasszony napján d. e. 10 órákor
tartotta első szentmiséjét nagy hívőereg
jelenlétében és fényes asszisztencia mellett
Sönyovszki József, Egerben végzett thé-
ológus. A hátravező őt tisztelt városunk
nagy tisztjeinek örvendő ferences pié-

G. K. Chesterton

A Szamár

Röpült a hal, az erdő bandukolt,
A tuskén füge nyílt ám,
Mikor piros lángot lehel a hold,
Akkor születtem, nyilván.

Fejem nehéz, a torkom nyöszörög,
Füleim lassu szárnyak,
En jelzem itt a csunya ördögöt,
Állat vagyok, csuf állat.

Csak ütnek engem, megvetett vagyok,
Csak szitkot szór a nép rám,
Vesszőznek engem, mégis hallgatok,
Titkom megőrzöm némán.

Bolondok! — nekem is volt ünnepem,
Szelid és barsógó volt,
A boldog zaj fülembé gyűlt nekem,
S előttem pálna bókolt!

Horváth Béla fordítása

bánosa, P. Tamás Krizant házfőnök látta-
el, míg a szentbeszédet P. Lukács Man-
fréd erdélyi m. atya tartotta. A szentbe-
széd a papi hivatás magasztosságáról, de
egyszersmind nehéz és felelősségteljes kö-
telességeiről, a szegény szűlők által ho-
zott nemes áldozatosságról emlékezett
meg magasztos gondolatokkal gazdagítva
a jelenlévők lelkeit. A kóruson a feren-
ces egyházközség énekkara szerepelt
szép számokkal. Az áldozáshoz nagy tö-
megben járultak a hivek, majd mise vé-
gén ezek részesültek első áldozásban a
boldog és vallásos szűlőkkel és rokonok-
kal élőkön. Városuk kedves fiát szerez-
tettel vette körül e napon különösen az
acélgáriak hívő serege és lelkesen éne-
zelte a Te Deumot, a pápai és nemzeti
himnuszt.

Husvétii istentiszteletek rendjei

A Főplébánia templomban:

Virágvasárnapján a szentmisek a
rendes időkbén vannak. Reggel 8 órákor,
9-kor, 10-kor és fél 12 órákor. A 10 órai
szentmise előtt barkaszentelés és utána
körmenet a templom körül. A szentmise
alatt a passiót énekl a templom énekkara.

Nagyhéten mindennap már reggel 6
órától lehet szentgyónást és áldozást végezni
Nagycsütörtökön és nagypénteken az is-
tentiszteletek reggel 9 órákor vannak.
Nagycsütörtök az Oltáriszentség szerzésé-
nek napja. Ezen a napon minél többen
járuljunk a szentáldozáshoz. Itt hozzuk
tudomásukra a kedves hiveknek, hogy
nagycsütörtökön csak egy szentmise van
és pedig 9 órákor. Nagypénteken csónka-
mise reggel 9 órákor. A csónkamise köz-
ben a szentkereszt leleplezése és elhelye-
zése a szent Sírnál. Majd a csónkamise
végén az Oltáriszentség elhelyezése a szt
Sírnál, utána szentbeszéd. A csónkamise
alatt passió és karénekék Lózer László
kántor vezetése alatt. D. u 3 órákor kar-
énekék és Jeremias siralmi. Este 6 óra-
kor csendben a Szentség visszahelyezése

A „Közellátási Ertesítő” legutóbbi száma a követ- kező rendeleteket tartal- mazza:

A m kir. közellátásiügyi miniszter
105 300/1944. K. m. számú rendelete

az 1943. évi termésű gabona csepléséről,
örleséről, valamint a gabona és lisztfor-
galm szabályozásáról szóló 111 000/1943.
K. M. számú rendelet kiegészítése tar-
gyában.

A m kir. földmívelődésügyi miniszter
193100/1944. F. m. számú rendelete

a szállítási igazolvány alá eső tűzifakész-
letek körének kiterjesztése tárgyában.

A keresztfá tövében

Nagyszombaton reggel 7 órakor tűz- és vízszentelés, majd a húsvéti gyertya- és keresztkút szentelése, csak ezután kezdődik a szentmise. Ez alatt a szertartások alatt gyóntatás, utána a Szentség elhelyezése a szent Sírban. Nagyszombat d. u. 6 órakor a feltámadási körmenet ha engedélyezik a hatóságok, akkor a Főtérre át, ha nem, akkor csak a templom körül, mit Nagypénteken a szt. beszéd után kihi detünk a kedves hiveinknek. Húsvétvasárnapján szt. misék reggel 8 órakor, 10 órakor és fél 12 órakor, tehát a 9 órai szentmise elmarad, vala mint húsvét hétfőjén is!

A Ferences plébánia-templomban.

Virágvasárnap d. e. fél 10 órakor barkaszentelés, körmenet és utána 10 kor ünnepélyes szentmise, mely alatt az egyházi énekkar a Passiót énekl. Nagyszombat, csütörtökön és nagypénteken d. u. 6 kor Jeremiás siralmait. Nagycsütörtökön d. e. 9 órakor ünnepélyes szentmise, ködös szentáldozás, utána oltárfosztás Nagypénteken d. e. 9 ó u. n. csónkamise, keresztiáldozás, Oltárszentelés kihelyezése a Szentsírhoz, utána szentbeszéd. Amennyiben a körülmények megengedik, d. u. 3 órakor körmenetileg megyünk Szentsír látogatására. Ezt a nagypénteki szentbeszéd alkalmával közölni fogjuk a k. hivekkel. Este 7 órakor szentmisététel. Nagyszombaton reggel 7 órakor tűzszentelés, húsvéti gyertya megáldása, keresztkút szentelés, utána kb. fél 9 órakor szentmise. A feltámadási körmenet d. u. 5 kor lesz, ha a körülmények megengedik. Ezt is a nagypénteki szentbeszéd keretében tudtuk adni a k. hiveknek. Ha körmenet nem tartható, akkor is 5 órakor lesz a feltámadási szertartás a templomban. Húsvét ünnepén fél 7, fél 9, 10 és fél 12 órakor szentmise. A tíz órai ünnepélyes szentmise alatt szentbeszéd. A szentmise után húsvéti ételek megáldása. D. u. 6 órakor litánia. Húsvét hétfőn ünnepi sorrend. A 10 órai szentmise előtt szentbeszéd.

Az evangélikus templomban.

Virágvasárnap Salgótarjánban és Bocsárlapujtón d. e. 10 órakor istentisztelet és urvacsoaraosztás. Nagycsütörtökön este 6 órakor evangéliumolvasás és urvacsoaraosztás Nagypénteken Salgótarjánban d. e. 8 órakor tót urvacsoara, 9 órakor német urvacsoara 10 órakor istentisztelet, 11 órakor urvacsoaraosztás. D. u. 3 órakor passióolvasás. Zsigyapálfalván d. e. fél 9 órakor istentisztelet, urvacsoaraosztás. Bocsárlapujtón d. u. 3 órakor passióolvasás evangéliumolvasás. Salgótarjánban d. e. fél 9 órakor, Somoskőfalván d. e. fél 11 kor istentisztelet és urvacsoaraosztás. Bocsárlapujtón d. u. 3 kor húsvéti evangéliumolvasás. Húsvét-hétfőn Salgótarjánban d. e. 10 kor istentisztelet, urvacsoara. Zsigyapálfalván d. e. fél 9 kor istentisztelet. Karancsságon 10 órakor istentisztelet, urvacsoara. D. u. 3 órakor Salgótarjánban és Bocsárlapujtón áhitat.

Az Evang. Leányegylet virágvasárnap — az Evang. Nőegylet nagycsütörtökön este 6 órakor testületileg járul az urszent. vacsorához, melyre a tagok figyelmét ezutal is felhívják az elnökségek.

A református templomban.

Virágvasárnap d. e. 10 ókor istentisztelet. Nagypénteken d. e. 10 órakor istentisztelet és urvacsoaraosztás, délután 3 órakor istentisztelet. Nagypénteken d. e. 10 órakor istentisztelet és urvacsoaraosztás a karancsági ev. templomban. Húsvét I. napján d. e. 10 órakor istentisztelet és urvacsoaraosztás, délután 3 órakor istentisztelet. Húsvét első napján d. e. 9 kor istentisztelet és urvacsoaraosztás a Zsigyapálfalvai ev. templomban. Húsvét II. napján d. e. 10 órakor istentisztelet. Húsvét II. napján d. e. 10 órakor istentisztelet és urvacsoaraosztás a kisterenyi ev. templomban.

Lelki gyakorlatok a Főplébánián. Március 22-ől 26-án délig szentlelki gyakorlatok voltak a főplébánia templomban, melyeknek szónoka P. Borsányi Balázs Szent Ferenc rendi szerzetes, hatvani házfőnök volt. Ői napon kereszttől szakadatlanul kérészkedett a katolikus hiveknek hittel, bizalommal való megteli-

...Elvégeztetett... — szállt el a végső sóhajta a keresztfán és az Ember Fiának véres-könnyes szeméi lecsukódtak. Feje mellére honyatlott a seb fölé, amelyet dárdu ütött a szíve táján, a meggyötört arc kisínult, fenséges nyugalomban már a feltámadás sejtése derengett. De, akik strattak, nézték, akik fehér golyosba takartak és sziklastárbá viték, tudták e vajjon, mit mond az a fényességes derű a néma és vérfoltos arcon? Ők nem tudták csak sirni, imádkozni és temetni, a Nagypéntek még nem sejtette a Feltámadás csodáját. És mégis: a Nagypéntek hinni tudott a Feltámadásban...

Mi, mai emberek, akiknek szeméi előtt immár közel kétezeredszer ismétlődik meg a nagypénteki sötétség és a húsvéti fényesség égi színjátéka, már a feltámadás biztos tudatában függesszhetjük szemünket a keresztfára, ahol meghalt és a sziklasírra, ahol élt meg az Ember Fia. Jogunk van-e hát csüggyetegen állni a Golgota tövében és kétségbeesetten nézni, ahogy a Megfe-

tésén s az ő nagy érdeme, hogy a hivek százai járultak a húsvéti szentgyónás- és áldozáshoz. Gyümölcsozó Bo dogaszony napján megtartották a „Katoikus Asszonyok napját,” mely alkalmából a rízorai nagyszentmise alatt a bányaüzemkar és a bányaiparos dalkör zenés misével járult hozzá az ünnepnap fényének emeléséhez. Vilezál Richárd karnagyuk vezényletével, 26-án a nagyszentmise alatt a hitbuzgó katolikus férfiak vettek részt közös szentáldozáson. P. Borsányi vasárnap délelőtti elutazása előtt kisebbszámú küldöttség kereste fel a főplébániát, ahol dr. Ratky Béla polgármester köszöntö meg keresetlen szavakkal ötnapos, fáradhatatlan munkásságát.

A Gazdák Biztosító Szövetkezete lósonci főképviseletének a vezetésére rátermett urat keres. Bővebbet Balassagyarmat, Rákóczi ut 22.

Gazdasági cselédkitüntetés Bocsárlapujtón. Bensőséges ünnepség keretében történt meg f. évi március hó 21-én Pásztor Pál gazd. cseléd elismerő oklevelének átadása Bocsárlapujtón. A közleg diszközgyűlésén dr. Matyasovszky Kamill járási főszolgabíró elnökölt, aki ünnepi beszéd kíséretében elismerő szavakkal méltatta Pásztor Pál gazd. cseléd érdemeit, több mint 50 éven át kifejtett odaadó, búséges, szorgalmas és becsületes munkásságát, a szolgálatadójához minden időkbén, de főleg a kommún alatt megnyilvánult törhetetlen ragaszkodását, majd átnyújtotta a m. kir. Földmívelésügyi Miniszter elismerő oklevelét és pénzjutalmát. A képviselőtestület és a község elöljárósága nevében Csáki Tibor jegyző tolmácsolta a község egész lakosságának osztatlan megbecsülését, elismerését és köszönetét az ünnepeltnek, akit követendő példaként állított a falu dolgozó elé. Dr. Papp Szász Tamás nagybirtokos, mint a kitüntetett gazdasági cseléd szolgálatadója, keresetlen szavakkal köszönte meg alkalmazottjának a több évtizedes, búséges, kitarító és odaadó szolgálatot, majd meghatódva könnyes szemekkel sorolta fel a hosszú szolgálati múltnak a gazdat és alkalmazottat szereltemben és éleken összeforrasztó kedves emlékeit. Végül Zupkó Elemér járási m. kir. gazdasági felügyelő üdvözölte Pásztor Pál gazdasági cselédet, mint a búségek, szorgalmas és becsületes munkának követésre méltó példaképét. Az ünnepély után dr. Papp Szász Tamás nagybirtokos magyáros vendégszeretettel megvendégelte úgy a kitüntetett gazdasági cselédet mint az uradalom szolgálatában álló összes alkalmazottakat.

A Szent Erzsébet Nőegylet elnöksége háas köszönettel nyugtazza „Néma Bál” jára folytatólagosan beérke-

szítetett strájba helyezik, mázsás szik lákat gördítve fölé? Még mindig nem elég a csodálatos példa, amely évről-évre fölemeli újját és azt mondja: higgyetek?

Igen, hinni nem könnyű, nekünk, mai embereknek különösen nem de hinni, amit tudunk, hinni, amiről nem titok, hogy értünk való, hinni, ami ugyyszólván a szemünk előtt történik évről-évre, boldogítóbb reménységgel vigasztalhat, mint minden egyéb, amit tudunk, látunk, hallunk, tapasztalunk. És így vegyül Nagypéntekünk szenvedésébe a halott Krisztus arcának élő sejtélemmel derengő nyugalma, így vegyül a golgotai sötétbe a húsvéti fény és reménytelen pillanatainkba a hit örökkévalósága...

Elvégeztetett, ... szállt el a hal dokló végső sóhaja a keresztfán, de ez a vég már akkor is kezdet volt. Ma is az és mindig az marad, amíg hisszük, magértjük és megszüveljük Nagypéntek tanítását...

(—y.)

zett alábbi adományokat. Légrady Ferenc, Salgótarjáni Üveggyár R.T. 100 P., Erdics Jozsefne 50 P. v. Jónas Ödönne, Niederland Gyuláné 30 P., dr. Lacfalvy Ferenc 25 P., v. Muskey Kálmán, dr. Holcsek Béla 20 P., v. Jurányi Elek 15 P., Budapest-salgótarjáni Gepgyar és Vasöntő R.T., Győre Sándor, Pónyí Sándor, Sümegi Gyuláné és Ióna, dr. Takács Adolf, v. Istók Elemérne, Molnár J. Jenő, Merényi János, Hirschner József, Pancsovay Jozsefné 10 P., Vertich József 8 P., Hanzely Ióna, v. Florian Istvánne, Polk Ferenc, Almási Ignácne, öz. Kárpáti Ödönne, Szalay Imre, Tóth Gáborne, Pat. Jánosne, Bóth Gyula, Wiedereisz Nandor, Revay Sándor, ifj. Csesztvény Jánosne, Endrey László, Orsovay Ferencne, Gémesi Ferencne, Sándor Dezső, Repas Istvánne, Friedmann Testv. 5 P., öz. Zsár Ferencne, Körmendi Lajosne 4 P.

Jarabics Józsefné, Tamásy Thaisz Aladar, Dorogi Ambrusne, Tóth Zoltán, Cserhát Mihályné, Angyal Zsófia, Verle János, öz. Skvára Emilne, öz. Kurucz Lajosne, öz. Köntzey Ferencne, Tokody Antal, Diviaczky Marta, Barabás Árpádné 3 P., Kosár Vencelné, Havranek Ferencne, Viskárdi Lajos, Kovács Nándor, Kovács Nándor, Malomhegyi Gyuláné, S. B. Márkus Erzsébet, Kaszap Zsigáné, Havrán Maria, id. Langer József, Bucsar Zsófia, Hajdusek Andrasné, Kasposi Rezsőne, Cserhát Jánosne, Hemedi Richardne 2 P.

A nőegylet elnöksége ezuton kéri mindazokat, kik kéréseiket nem kaptak, ne vegyék ezt mellőzőnek vagy sértésnek, hanem tulajdonítsák kizárólag a megfelelő pontos névjegyzék hiányának. Akik a jótékony célra áldozni óhajtanak, adományaikat a Salgótarjáni Népbanknál közvetlenül befizethetik, vagy a befizetésre szolgáló csekklapot Kraft Jenő nőegyleti főtitkárnál (Füleki u. 11., telefon 37) igényelhetik.

DR. KÜLKEY LAJOS

ecetgyára ismetelten megnyit és úgy kicsiben mint nagyban szükségletet bármily mennyiségben mindenki beszeresheti. Karancs u. 7. Telefon: 235

Meghívó.

A Salgótarjáni Takarékpénztár t. részvényeseit van szerencsénk az 1944. április hó 12-én délelőtt fél 10 órakor Salgótarjánban az Intézet helyiségében tartandó

LXXIV. évi rendes közgyűlésre tisztelettel meghívni.

MA JELENT MEG
a legjobb képes színházi hetilap

Okvetenül vegye meg.
ÁRA P 1'20.

Tárgysorozat:

1. A közgyűlés jegyzőkönyvének hitelesítésére ket részvényes megválasztása.
2. Az igazgatóság jelentése.
3. A felügyelőbizottság jelentése.
4. A mérleg megállapítása és a felmentvény megadása az igazgatóság és felügyelőbizottság részére.
5. Hatarozat hozatal a nyereség felosztása tárgyában.
6. Az igazgatóság és felügyelőbizottság tiszteletdíjának megállapítása az alapszabályok értelmében.
7. Az ügyvezető igazgatósági tag tiszteletdíjának megállapítása a 3640/1943 M. E. sz. rendelet figyelembe vételével az 1943. évre visszamenőleg, va amint az 1944. évre.
8. Egy igazgatósági tag választása.
9. Esetleges indítványok.

Salgótarján. 1944. március hó.
Az Igazgatóság:
Tisztelettel közöljük, hogy az 1943. évi mérleg- és eredmény számla a közgyűlést megelőzőleg 8 nappal az intézet helyiségében a t. részvényes urak rendelkezésére áll és az üzleti órák alatt megtekinthető.

A közgyűlésen szavazati jogot az alapszabályok 47 § a értelmében csak azon részvényes gyakorolhat, aki részvényét 3 nappal a közgyűlés előtt az Intézet pénztárána letétbe helyezte

Mérleg számla.

Vagyoni:	
Penzkészlet	32987 27 P
Giron és pénztárazeteknél	169451 33 "
Értékpapírok	397932 13 "
Váltók	1536890 35 "
Adósok	2830 3 09 "
Államkönyvadósság	57022 02 "
Je. z. kötelezvénykölcsozők	74096 70 "
Kézizárógos kölcsozők	102561 — "
Kötelezvény kölcsozők	2352 80 "
Ingatlanok	197652 10 "
Összesen:	2853958 79 P

Telher	
Reszvénytőke	235000 — P
Tőketartalék	12824 58 "
Rendes tartalék	151866 42 "
Érték különbözeti tartalék	169852 55 "
Nyugdíjalap	12793 88 "
Betétek	2041866 — "
Vizontleszámított váltók	177955 — "
Fel nem vett osztalék	762 86 "
Átmeneti tételek	19064 11 "
Nyereség	31973 39 "
Összesen:	2853958 79 P

Eredmény számla

Veszteség:	
Kamatkiadások	68647 90 P
Személyi kiadások	37759 16 "
Nyugdíjjárulé	10509 68 "
Üzleti költségek	23326 77 "
Adók és illetékek	34491 51 "
Leírások	1318 — "
Egyéb veszteség	52 30 "
Nyereség	31973 39 "
Összesen:	208078 71 P

Nyereség	
Nyereségához	583 21 P
Kamatbevételek	167930 — "
Jutalék	3172 99 "
Egyéb jövedelem	18680 58 "
Ingatlan jövedelem	17712 02 "
Összesen:	208078 71 P

Novák Gergely

Fuvarozási vállalat. Salgótarján
Kassai sor 27. Telefon: 232.

SZALLIT

terményt, takamanyt, arucikkéket, építkezési — és türe darvagot

VÁLLAL

butorszállítást, úgy vidékre, mint onnan a városba. Csó díjtetelek.

„Magyar Korona“ gyógyszerárában!

Budapest, Sport-utca. 1000 néző. Vezette: Rónai.
Góllövő: Vincze, Jakab, Vincze.

A győztes csapatban Szabó II. megtette kötelességét. Védett olyan labdákat, melyre már gólt kiállítottak. A gólról nem tehet. Ha Kiss Gyuszi meg nem löki, a labda az ő szákmánya lett volna. A hátvédek közül Simonyi rosszul kezdett, de később feltudott nőni Kisshez. Debreczeni volt a védelem legjobbjja. Szabónak az első félidőben nem ment a játék, látzott rajta a két heti kényszer-pihenő. Bogárné jó volt. Kanyó gyors, de hibája az, hogy sokat cselez. Csúberdának valahogy eszt-

A játékvezető sok hibát követelt, igen gyengén vezette a mérkőzést.

Sch.

Az eredmények a következők:
1. Acélgár csapata 108 fával. Díjazva lettek egy drb. serleggel.

Örvendetes volt nézni a résztvevők szép számát. A versenyen ugyanis nagyjából a munkában kifáradt bányász iparosság vett részt, akiknek szinte üdülés volt a versenyen való részvétel. Éppen ezért kívánjuk a Salgótarjáni Bányatelepi Torna Club Teke Szakosztálya vezetőinek, hogy még sokszor legyen alkalmuk ilyen szép és ilyen nagyszabású verseny megrendezéséhez.

Április 5-én, 6-án
Bors István

Dr. Rátky Béla s. k.
polgármester.

Kossuth Lajcsról kevesen tudják
errefelé, hogy a közelünkben lévő Sám-
sonháza evangélikus egyháznak egyház-
felügyelője volt. Hozzá még felette érde-
kes körülmények közt lett azaz. Számös-
zelésében feléje forduló nemzete számos
tisztviselőre, választással tisztelte meg őt meg-
központosítván is megválasztották, diszel-
nőknek, igazgatóságai tagnak, s ezek sorá-
ban Sámsonháza is egyházfelügyelőjének.
A nagy államférfiu ezek közül semmit el-
nem fogadott, kivéve az egy sámsonházi
egyházfelügyelőiséget s ezt haláláig meg is
tartotta. Szép emléktábla őzi ennek em-
lékét az ottani evangélikus templomban.

Nyomdató/jelölés: Vegh Kálmán.

Támad az SBTC., azonban Laczkó bomba lövése a kapufa védi, majd ismét

Nyomatott „A MUNKA” nyomdában, Salgótarjánban.